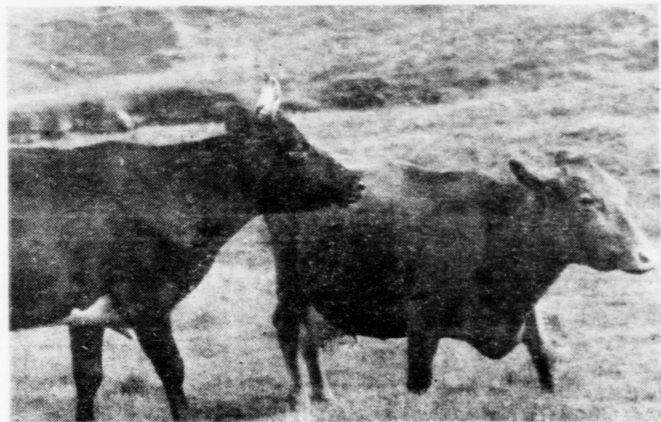


sjónarmið

eftir Unni Hentze, bóndakonu

Um bændur og tímaløn



Tá ið eg hoyrði, at ein av luttakarunum á kvinnutínginum hevði sagt, at bóndur «er dummek», bleiv eg fyrst ill. Eitt mark er fyri øllum. Men aftaná at hava hugsað um tað, má eg bara geva henni viðhald, tað er jú púra rætt. Hvør í Føroyum er so býttur, at arbeiða fyri kr. 25,- um tíman? Jú, tað eru vit, bændurnir. Tað kann ikki bera til, siga tit, men nú hava vit nakað konkret at vísa á. Vit umsita ein 6 markagará (kongs) og hava 14 mjólkineyt + ungneyt og kálvar, og 210 áseyðir. Fyri at fáa eina góða úrtøku, skulu vit arbeiða nógv tímar.

Her á garðinum arbeiðir bóndin og pápi hansara, ið er pensioneraður, men er við allan dagin álíkavæl. Tey tyngstu tøkini falla sjálvandi ikki á hann, men eitt er vist, vit kunnu á ongan hátt vera hann fyrri uttan. Til dømis røkir hann seyðin burturav og arbeiðir í fjósi og bæi saman við soninum, so eg tori við vissu at siga, at teir útfæra tvey ársverk og reiðiliga tað. Vit kunnu siga, at teir arbeiða 7 tímar um dagin í 6 dagar, og ca. 6 tímar tilsamans sunnudag. Afturat hesum arbeiða bærnini og eg 1 tíma um dagin tilsamans við fyrfallandi arbeiði. So kunnu vit fara at rokna eitt sindur.

+ sunnudag 6 t.
+ konu og børn 7 t.
= 97 t. pr. viku

97 tímar × 52 = 5044 tímar um árið. Men so vita vit eisini, at vit summarið arbeiða um nógv meira enn teir 97 t. um vikuna, so tímatalið er ikki ov høgt sett. Nettoúrtøkan á garðinum fyri 1979 var kr. 125.000 (roknskapurin er ferdur av góðkendum grannskoðara í Havn). Um vit so siga 125.000: 5000, ja so siggja vit øll tað góða úrslitið: Kr. 25,- pr. tíma.

So fara vit í verkfall! Ja so var tað vist, at vit blivu rúkkur, tí eitt vita vit, at um ongar føroyskar landbúnaðarverur

komu á marknaðin, vóru fólk fullkomiliga líkaglað, tey einastu, ið fóru at føla tað, vóru vit sjálvi. Tí hini finga 1. floks E.F.-kjøt til lágan prís, somuleiðis íslendskt lambskjøt og Matildumjólkj afturvið, so har eru vit líka langt komin. Er føroyskt landbrúk óneyðugt? Nei, rópa øll, nú eru knappliga øll so positiv, nú skal tað vera. Vit skulu økja framleiðsluna, rasjonalisera arbeiði, fáa meira burtur úr. Men fær landbrúkið nógv mikið av pengum til at rasjonalisera við?

Ja, tað er óvist, og hvussu leingi tíma vit á henda hátt? Vit kunnu til dømis gjørt okkurt annað, vit eiga góða jørð

til eplavelting, eisini eiga vit amboð bæði til at seta niður og til at taka upp við. Vit kunnu eisini havt slaktineyt. Men so verður aftur mótmælt. Bóndi uttan mjólkineyt? Tá er ein ikki rættuligur bóndi. Tit hava 1. floks bø, hann skal útnyttast uppá besta máta, tv.s. til mjólkineyt!

At enda eitt lítið dømi um, hvussu stuttligt tað kann vera. Vit kunnu hugsa okkum ein góðan summarsunnudag; tá er ofta nógv ferðafólk á bygð. Tey spáka framvið har neytini ganga á beiti, alt tykist so fríðarligt og romantiskt, alt er so hugnaligt, halda tey, tanna beri idyllur. Men so knappliga slíftur ein

kúgv el-tráðin, og fer útum, aðrar aftaná, og so øll upp at renna, eisini vit, meira og teimum ill-sint, tí vit vita at tit flenna, tí hetta er sirkus. Er tað nakar, ið kennir seg aftur? Bæði í teimum, ið renna og teimum, ið flenna? Ja, vit føla okkum sum tápulingar, og tað eru vit helst eisini, tí vit renna ikki fyrri duplita tímaløn, sjálvt um tað er sunnudagur.

Hví, eg havi skrivað hesar reglur? Jú, nú koma skattalistarnir út um alt landið, so kunnu tit hugsa tykkum um, áðrenn tit fara at brúka tykkum um bændur og skatt.

Unni Hentze

Føroysk imperialism í heimsmátistokki

Herfyri hevði útvarpið tey tíðindi at bera, at Ejler Jacobsen hevði verið tvørtur um hav í ein útsýnning, yviri í Latinamerika og kannað fiskivinnumøguleikarnar har.

Ferðin varð saktans gjørd fyri egna rokning, fyri at kanna teir globala ekspløitátiðsmøguleikarnar uttanfyri Føroyar (ekspløitátið = útþining), og fyri at kanna, hvussu hesir møguleikarnir kunnu koma føroyskari imperialismu og stórkapitalinum til góðar.

Jú, har var mangt at siggja, og hesin globe-trottarin hevði sæð, ja, haldið tykkum fast, sæð

rekjur so stórar sum vælvaksnar rottur. Jú, tivandi av undran kemur hesin okkara stóri sonur aftur av ferð, eins og Columbus á sinni, og greiðir okkum frá, at nú sæst aftur glotti framman fyri stavn. Okkum nýtist ikki longur at sita við eskukaldari grúgvu og niðurfyrirullaðum rullugardinum.

Nei, kreppan er horvin sum dæg fyri sólini — um rætt verður borið at. Nú er tað upp til teir fólkavaldu at gera sin part og gera skipini til reiðar: aftur eitt rekkjuevntýr fyri framman!

Nú kunnu aftur gerast samfelagsskaðiligar íleggingar í risafer, sum ríka hin einstaka, hava litla manning, stóran teknisk- an kapasitet, men kosta landinum og fólkunum á landi risaútreiðslur. Men hvat er hetta at tala um, tá vit kunnu spæla imperialistar eins og teir stóru, eina tíð?

Í somu tíðindasending hótti ein Laxafoss: tað verður ikki loyst frá

bryggju fyrr enn trygd (almenn trygd?) er fingin fyri, at hetta ævintýrið har yviri fer at loysa seg (fyri hvønn?). Tað er gott at vita, hvussu nógv ein er verður, sanniliga! Gleði meg til tann dag, tá eg mína vegna kann koma við slíkum hótanum. Kanska sum gullgravari við almennari útgerð í Grønlandi, ella hví ikki eftir olju, urani ella diamantum? Møguleikarnir eru jú so nógvir.

Næstu ferð Ejler fer vestur um hav, tá lysti meg at vita, hvussu fólkid hevur tað har yviri. Tey eru ikki so feit, sum hesar nýggju rækjurnar, havi eg latið mær fortalt.

Vasco da Gama

tjak og
meiningar

Einki hotell á keiøkinum

Eitt av teimum fyrstu málunum, sum Tórshavnar býráð fer at taka støðu til, er um loyvi skal gevast til bygging av hotell, so kallaðum sjómansheimi, á parti av keiøkinum í Havn.

Eg og nógvir aðrir havnarborgarar vildu heldur havt Skálatrøð til parkeringspláss. Hvar aðrastaðni í Havnini kunnu vit leggja eitt so stórt øki av til parkering? Tað verður torført at finna. Hetta áttu býráðslimir beinanvegin at gjørt sær greitt, og samtykt at Skálatrøðin skal nýtast til parkeringspláss burturav. Vit hava í letuni tvey stór og góð hotell og eitt stórt sjómansheim, sum meir tekur kundar frá hotellun- um enn at hýsa sjómenn- um. Harafturat fer Tryggingarsambandið, saman við øðrum, nú undir eina stórri hotell- bygging, so ilt er at siggja til hvat endamálið eitt nýtt og stórt sjómansheim verður til. Önnur søk er tann, at tað sømdi seg betur fyri Tryggingar- sambandið at nýta pengarnar til upprunaliga endamálið, evt. at lækka

um tryggingargjældini, enn at bygt hotell. Tað er nógvir stórri nytta í Skálatrøðini sum parkeringspláss, enn til nakað annað endamálið. Saman- berið bert hetta við sein- asta útspælið frá býráð- num um parkeringsbann fyri lastvagnar. Tá menn fortøyaðu skipini á vanni nýttu teir sokallaðan ritu-

bát at rógva ímillum við. Tað er kanska nakað líkn- andi býráðið hugsar enn at bilførararnir skulu gera tá teir noyðast t.d. út í Havnardal at parkera bilin. Teir skulu tá kanska hava ein minni bil í lastini at ferðast í millum við.

Robert Mohr Poulsen

Hvar bleiv eldslökkjarin av?

Ný býráðsval skal vera til heystar, vilja vit her heita á tann býráðslim, sum fyri nøkrum mánaðum síðani var inni á býráðnum her í Tórshavn og «tók» skúm- slökkjaran, sum hekk á veggnum.

Hóast hann fleiri ferðir er biðin um at koma aftur við honum, letst hann sum einki. Vónandi fara hesar reglur at hjálpa.

Skattgjaldari

Til kára petersen!

Áðrenn tú leyp á William Heinesen, kundi tú ómak- að tær at hugt í eitt leksi- kon ella bókmentasøgu, har hevði tú sæð, at Martin Andersen Nexø

var heiðursborgari í týska býnum Dresden, har hann livdi síni seinastu ár.

Dan Petersen

Framhald av síðu 6

um, tá tað stundar móði vali ella tá okkurt arbeiði skal gerast.

Við at halda fram við hesi gongdini, eru tit við at máa grundarlagið undan floksorganisatión- ini.

Organiseraður
javnaðarmaður